

ЕЛИСЕЙ КАРПЕНКО

ДРАМА

СВЯТОГО ВЕЧЕРА

ЛННБ України ім.В.Стефаніка

01151246 (K)

2012

В 1847

ЕЛИСЕЙ КАРПЕНКО

ДРАМА

СВЯТОГО ВЕЧЕРА

B-1847

020K

Збірка М. С. ВОЗНЯКА

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ И-35614

ВИДАВНИЦТВО
ТЕАТР

Київ —

20-XX

— Відень

МАТИ
СЕЛЯНИН I
ПОКРИТКА
ХЛОПЯ
СЕЛЯНИН II
СИЧІ

I

Зімовий вечір. Радісно миготять у небі зорі. Гребля. Верби. Гень подалась річка. По-над нею, з обох боків, потяглось село. В хатах горять огні. Все завалено снігом. Тут, по цей бік греблі, стоїть одна собі хатина: обідрана, облуплена, а кругом неї нема за що й вітрові зачепитись... У вікні якесь уміраюче освітлене. Тиша. Скрипить звід, то хтось тягає воду. Десь на селі:

— Приносьте ж, дітки, вечерю!

— А звісно!.. Я надіну нового кожуха!

— А я нові чоботи!

— Приходьте!.. Приносьте!

Радісний дитячий сміх, пішов луною, морем тиші. Стих. Нема. Греблею йде Мати. Несе з хворосту та соломи вязочку. Йї померзли руки, вона дмухає в них. Пішла до хати. Нікого. Хвиля. Із за хати вийшла Покритка. Стоїть. *Мати*. Покритка важко сховалась за вугол. Мати дивиться в степ. Когось виглядає.

Покритка. (Вийшла із за вугла. Стала.) З сьвятим вечером.

Мати. (Повернулась.) Спасибі. (Мовчать.)

Покритка. Не видно?

Мати. Не чуть.

Покритка. Я була аж у бальці... Хтось проїхав.

Мати. Було б спитати...

Покритка. Побоялась. Бо то ж коли б мене пізнали, то не можна завтра було б і до церкви піти... Всі так зашепотіли б, що я... сьвятого вечера йї у бальці позауманнем, прибудую якоюсь...

Мати. На пошепки їм поздоров тільки Боже. Ходила, дочко, і я його виглядати. В бальці була вже двічі, виходила йї по за неї, бо все здається, що так швидче... Ні, нема, не чуть.

Покритка. А може його й не буде?

Мати. (Турботно.) Ну, якже... І людьми переказував, і в листі стоїть, що ж буде, буде... Не одмінно... Щоб ждати його з вечерею... А питьмо. (Слухають.)

Покритка. Почулось.

Мати. Ото ж... вчувається воно не дарма. Він буде. Роки не бачитись з матір'ю... Приїде.

Покритка. А як у вас у хаті, — чи хоч дух чути?

Мати. Тепло. Для нього я натопила досить. Та й на всі три дні, які він пробуде в мене — вихватє топлива. Не замерзне й на часину. Мені тут — буває, що й у кістках дубне... Та я ж... одна однісінька... Нема до кого притулитись, сказати якесь тепле слово. Ну й... ворухить тебе... Виловлює з душі спокій... і все сюди (показує на груди) — тугою, як водою, а в голову — чорне мисленне одно за другим... (Зворушено.) А йому, біля материного серця...

Покритка. Еге...

Мати. Та погріюсь і я біля нього.

Покритка. (Мов хтось за неї.) І я... (Опустила очі.)

Мати. І ти... Я знаю... Обох він нас був покинув... Та то мабуть так було треба. Бо він же — в люде все тягнеться. І то... щоб і нам з тобою хоч аби яке щастє...

Покритка. Мені... перестали б мене „покриткою“, а дитину „безбатченком“ звати. А то... Я ж нікому нічого — а почувається так наче я перед усіма завинилась. Не краще й дитині. І так його вже затуркали та заштовхали, що... чужим дітям і шляху мало, а воно вийде за ворота, прищулиться під тином і тільки дивиться на ті їх грища... Та чужить і тин до нього... Ти все це відчуваєш... А пожалітись нема кому. Умиєшся десь собі в куточку, та ще щоб ніхто й не бачив... Бо на таке тебе піднімуть...

Мати. (Торонко.) Наче хтось їде? (Слухають.)

Покритка. Так...

Мати. Це він... (Ідуть.)

Покритка. Стриваймо... (Стали. Дивляться.) Ні... не тим шляхом, не з города...

Мати. А може?...

Покритка. Не ті й коні...

Мати. А побігти...

Покритка. Не доженем... Він тільки відси, прямо з балки.

Мати. Я знаю... Та воно мабуть ще рано?

Покритка. Не розберу... Бо мені вже здається, що цьому вечерові не було й початку, як не буде йому...

Мати. Він скінчиться... Ми дождемо... Це... я ж його знаю, який він у мене... Пізно мабуть вийшов зі служби... Потім певно заходився з гостинцями, з подарунками для нас... Я гадаю, що нам з тобою він привезе щось на спідниці, а синові з червоним верхом шапку.

Покритка. Ото радости...

Мати. Кісно буде нам за нею повернутись. Та ми на неї заробили... Ти з усього — до чужої в рідних батьків дожилась. Хилиш перед усіма голову. А хто з них без якоїсь завини?

Покритка. Вони з своїми провинами — добре позастібались, на всі гапליки... І їм... радіють вони сьогодні, в цей святий вечір... А завтра радітимуть ще більше... Не можна буде розминутись, як вони... до рідних батька матері все в гості... Та все впарі, з дітьми... І так аж до пізньої ночі. А я... цілий день сидітиму перед вікном і тертиму кулаками очі. А прийде ніч, то тільки подушка знатиме скільки я з них виллю...

Мати. Та ні... Сьогодні (бере її за руку) й у нас буде, як і там (показує на село). Кутя в мене хоч і не дуже солодка, та по наших муках і довгим дожданню на нього — солодча вона в нас буде ніж у них. Та й завтра... Ми й загостюємо як і вони... Я витратила всі ті гроші, що складала собі на смерть... І купила на всі три дні: мнясця, білих паляниць, сметани, молочка... Горнятко узвару зварила таке, щоб вихватило йому пити, замість води, аж поки й поїде. Тому, що поїхав до города — дала я йому цілого карбованця аби він купив бубликів, чаю й сахарю.

Покритка. А що ж мені для нього купити? — Я карбованців чотирі маю...

Мати. Нічого не треба. Ми дамо йому їх на дорогу; як що в нього своїх не буде.

Покритка. Він у такій службі де йому щодня треба бути в новенькому; та ще ж певно він якоїсь і науки набуває, — то де ж його тим грошам і задержатись.

Мати. Ото ж власне. Приховай. Бо в мене ні копійки. Всі витратила. А взяти десь на одробіток — мені вже годі... Немає в мене сили. Та ще якась і хворість у груди залізла... Стискує дихати. Не вдужаю мабуть і по шматки піти... Хе... Ні, ні... Про старцювання досить уже й згадувати... Він забере мене з собою, в город, у чисту та теплу хату... В городі, кажуть, дзвонять і в будень, а це... Я щодня ходитиму і молитимусь за його долю...

Покритка. (Рівно.) А мене він певно знов покине?

Мати. Забере він і тебе.

Покритка. Хе... Якби-то... Чому ж він усе не їде?

Мати. Еге... його все не чути. (Слухають.) Та він буде...

Покритка. Сина ми в городі, через якийсь би рік, віддали б уже до науки.

Мати. Віддасте. Вчитиметься. Змалечку піде виходити в люде. І того мужицького лиха, в якому ми оце ось аж терпнемо — воно не зазнає.

Покритка. Я сьогодні його остригла. І такі покоси по голові поклала, що... не знаю, як його й показатись з такою головою перед ученим батьком.

Мати. Нестимеш вечерю, то захвати з собою ножиці — й він йому підрівняє.

Покритка. Та й одіж на ньому... викинута моя куцина, на ногах дірки з чобіт, шапку десь на смітнику знайшло.

Мати. Нічого... Я ось хіба до кращого доходилась? Він не такий у мене, щоб...

Покритка. А як мені — молодичею вивязатись, чи так... ні жінкою ні дівчиною?...

Мати. Вивязиєш... З тебе ж вийде така молодичка...

Покритка. Добре... Я вивязусь... Приберусь за цілі роки...

Мати. А батьки — нічого, що ти молодичею?...

Покритка. Я так щоб вони не бачили. (Із за хати виглянув якийсь чоловік і параз же сховався. Покритка насторожилась. Стоїть.)

Мати. (Нерухаючись.) Їде? (Покритка оглядається.) Та ні, не чути . . .

Покритка. Хтось наче виглянув був із за хати?

Мати. Хіба? (Стоять. Дивляться.)

Покритка. (Непомітно тулиться до Матері. Тихо.) Може наші? . . .
(Мовчать. Слухають.)

Мати. То нікого . . .

Покритка. А виглянути? . . .

Мати. (Нерішуче.) Хто там такий? (Дожидає відповіді. Пішла за хагу. Вертає.) Певно сич . . . Наткнувся та й вернувся. Іх же в мене (показує на кришу), отам он у дірках . . . Ще як темна ніч, то якось менше з ними того суму. А вже, як місяшно, то й не одженешся . . . Один за другим, віщування за віщуванням. Такий уже мені з ними клопіт і острах, що й не сказати . . . А він . . . так на довго мене покинув . . . Та й не їде . . . Чи не піти нам йому на зустріч?

Покритка. Мені до-дому треба. Бо мене досі там уже кинулись . . . Та не ходіть і ви . . . Він приїде.

Мати. Коли ж уривається мені моє терпінне . . .

Покритка. А як ми завтра — як бува захоче він іти зі мною до моїх батьків у гості? А вони ж у мене . . . до вінця не пустять вони його й до двору.

Мати. То ми гостюватимем тільки в нас. А буде гарний день, — ви собі візьметесь з ним за руки, і під виграву сонечка — по річці, все льодом та й льодом, гень подалі . . . І від батьків, і від усих . . . що як кажеш ти — „вміло позастібались і їм нічого“ . . . А я з онучам сидітиму он там у вікні й усе дивитимусь, як ви впарі. Радітиму вам. Дождатиму вас.

Покритка. Одвідаємо ми з ним наші верби . . . Які розкажуть нам про наше недавнє минуле гарного так багато . . . Підуж я, мамо . . .

Мати. Та й не барися. Бо він же . . .

Покритка. Ті коні, що привезуть його — вони йтимуть поз нас. А я вже зберусь і надждатиму.

Мати. Іди з Богом.

Покритка. А ви б ішли до хати та погрілись би трохи.

Мати. Добре. (Покритка пішла. Мати стоїть. Слухає. Виглядає. По хвилі повернулася і йде до хати. Йї на зустріч, із за вугла пошалу виходить Селянин І.)

Селянин І. Довго, як ти з нею . . . Ледве вистояв. (Мати мовчить.) З святим вечером.

Мати. Дякую . . . (Іде до хати.)

Селянин. Слухай . . .

Мати. Я зараз. (Пішла до хати. Селянин стоїть. Дивиться в землю. Незграбно розбиває ціпком сніг. Мати, через поріг, відмітає від порогу.)

Селянин. Не чуть?

Мати. Він скоро буде. (Мовчать.)

Селянин. А як . . . чи забере він тебе з собою?

Мати. Не знаю. (Дивиться в степ. Виглядає.)

Селянин. (Притулюєсь до стіни. Бурчить.) Тобі ж у цій хаті жити . . .

Мати. Вже не можна?

Селянин. Та ні . . . до виходу череди в степ громада тебе з неї не попросе . . . А вже весною, коли приїде чередник . . .

Мати. До весни ще далеко.

Селянин. (Сів на призбі.) Який гарний Божий вечір . . .

Мати. Еге. (Мовчать.) Ти . . .

Селянин. Прийшов тільки взнати . . . як ти тут . . . у такий радісний вечір . . . Чи є він у тебе . . . Чи радієш ти йому . . . разом з нами, з усім миром . . . Чи тужиш і сьогодні, як і все житте своє? . . .

Мати. (Глухо.) Я радію . . . Жду гостя . . . І буде в мене сьогодні, як і в вас . . . Дякую . . .

Селянин. Гірко склалось твоє житте. На сина ждала, як та засохла нива на дощ . . .

Мати. Він у люде хоче . . .

Селянин. Пошли йому Боже. . . Я не за будуче його . . . Я от . . . Прогайнувати таких два наділи — і батьківський і свій, та ще й дворище.

Мати. Йому треба вчитись було.

Селянин. . . . І довести . . . аби мати пішла по дворях собак дразнити . . . Загнать її між вістунів витрішкуватих . . .

Мати. Все що було мені до сьогодні — я вже пережила. І . . . не займаймо, не ворухім його . . .

Селянин. (Бурчить.) Мені болить . . . Та ще оцей вечір . . . (Намагається себе самого заговорити.) А все оте „закріпленне“, оті „відруби“. Не видумали б пани на мужицьку голову такого закону, то воно так і не трапилось би А то . . . ти ось тут, тужиш з віхолою разом. Інших „панський закон“ у сибірські степи позагонив, аби вони там свої голови погубили. А хто з них удужав перегризти там це „нове панське побажанне“ для мужиків, то тепер, повернувшись із чужини, в тих же панів, по економіях — волам хвосту круте.

Мати. Мій он на якій службі.

Селянин. А ти в он яким горі. Через те „закріпленне“ — відпурались тебе люде.

Мати. Так уже . . . (Замовкла. Дивиться в степ.) Людям чуже лихо не вдошкуль . . . А буває ще й так що . . . (Замовкла. Мовчать.)

Селянин. (Рівно.) Говори . . . (Мовчить.) Я прийшов не за тим аби ти мовчала . . . Та й дома, з вечерєю ждуть . . .

Мати. (Прислухається.) То ти йди . . . (Слухає.)

Селянин. (Устав. Завинено і якось торопко.) Ще я прийшов і не за тим, аби мені так і вертатись з каменем у грудях . . .

Мати. Мовчи . . . (Тихо робе крок уперед. Слухають. Рівно.) Десь наче пеберка бряжчить . . . Так наче їде хтось . . . (Мовчать. Дивляться в степ. Мати до Селянина, гірко, в тон мовчанці) Ні? . . .

Селянин. (Ій у тон.) Вчулось . . .

Мати. (Швидко.) Та . . . ось вчуйже . . . (Стоять.)

Селянин. Селом хтось . . . (Слухають.)

Мати. (Тихо.) Іди . . .

Селянин. (Ій у тон.) Мені болить . . . І не зможу я мабуть сісти і за святу вечерю . . . (Боязко якось.) Слухай . . . коли він не приїде . . .

Мати. (Важко звела на нього очі, глухо.) Ти що — прийшов мені віщувати? . . . Іди . . . Буде з мене он і тих . . .

Селянин. Я не віщую... І не хочу, щоб так і трапилось. Але все може бути... І я от... запрошую тебе до мого сина на святу вечерю тоді... Хотілось би до себе... Та... жінка ж у мене... докоряє вона мені ще й досі нашим минулим...

Мати. Сердешно дякую... Але вечеряти... я буду з сином.

Селянин. І я цьому тільки радітиму... Або думаєш я й тоді?... Давно?... Ніколи я не хотів тобі зла... Само воно якось тоді все збіглося так, що я не встиг і вгору глянути...

Мати. Не згадуй... Не вернеться...

Селянин. Я хочу аби ти тільки знала, що я так...

Мати. Не розворушуй... Соромно нам уже про це... Та ще в такий вечір...

Селянин. (Яхось хапаючись.) Ти була бідна... Мала добру вдачу. Гарну вроду, чорні брови... (Мати стоїть, дивиться на нього і не ворухнеться.) І не було краю нашим сподіванням на щасте... В неділю, чи то в свято якесь — хлопці й дівчата під млинами, а ми з тобою... в широкім стелу... Оглядали зелені ниви все... До нестямних об'ємів раділи їм... Говорили до сонця, до весняних вітрів, до метеликів... рвалися усе туди де небо з землею сходиться... Гукали, що-духу своїй долі, аби вона нас до смерти не покинула... Хе... цілувались... (Замовк. Довга мовчанка.)

Мати. А він усе не їде.

Селянин. Ото ж власне.

Мати. Бо це ж не близько.

Селянин. А коні добрі пішли за ним?

Мати. Швидкі... (Мовчать.)

Селянин. То він скоро буде. (Продовжує.) А оті місясні ночі...

Мати. (Заворушилась.) Річкою наче вітер пішов?

Селянин. З хлібом же я в тебе вже був... роззяли, розлучили... А я так не хотів... Все то: моя мати, з твоїми злиднями разом... Вони нас долею обікрали...

Мати. Як багато зірок... І сьогодні вони якісь ясніші... Отакий і день завтра буде: сояшний, радісний... Дальше чути-муться дзвони... Дістагатимуть вони аж далеких степів... Та й високого неба...

Селянин. Но дає мені пекою ще й те . . .

Мати. Це завтра, такої санної дороги, приїдуть до вас і з хутора гості?

Селянин. Еге . . . ця дорога їх вимане. Приїдуть.

Мати. А як їй там житеться?

Селянин. Не дуже . . . Зятина все, не долюблює він моєї одиначки . . .

Мати. Я недавно бачила її в церкві.

Селянин. Вона своєю вродою, як живого нагадує мене того, колишнього . . . Так і в тебе . . . Я було, як гляну на свою дочку та на твого сина, то завжди мене так поривало взяти тебе за руку, щоб вернутись нам з тобою до нашого минулого та й почати знову житте . . . І вже не таяк тоді, за чужим, а за своїм тільки бажанням . . .

Мати. (Заворушилась.) До завтраго . . .

Селянин. (Трохи помовчавши, з тихим напруженням.) Ви приходьте завтра, з сином разом, до мого сина в гості . . . Я теж туди . . .

Мати. (Коротко.) Добре . . . (Мовчанка.)

Селянин. (Йому полегшало. Обідянку Матері сховав він глибоко в душі, боїться щоб вона в нього її не одібрала. Говорє трохи діловито.) Весною візьмусь за громаду, аби оцю обідранку перекидати з низу до верху. Бо вона вже наче той кістяк товарини десь у степу . . . Посадимо кількась деревин, щоб було за що вітрові зачепитись . . .

Мати. Еге . . . якийсь би затишок був. А то ж йому тут ніякого впишу . . . І він, як зявиться . . . Стіни ходором ходять . . .

Селянин. Ого ж.

Мати. В причілковій стіні прорубати б ще одно вікно. Бо сонечко (показує на хату) в неї так уже скупо заглядає.

Селянин. Звісно . . . Та це тому її так збудовано, що нас учать так і мислити . . . Чередникові, мовляв, досить і скупо сонечка . . . А хто тому сонцеві не радий — всі . . . Та ще коли придивитись, то мужак ще більше від пана хоче тягтись до нього ясного . . . Тільки, що за тою каторжною працею нам усе ніколи . . . Підвищимо й стіни: аби її не горбило так і не віяло від неї таким сумом . . . (Менг дивиться в степ.) А топити маєш чим?

Мати. Що?

Селянин. Топити кажу? . . .

Мати. Є.

Селянин. По вечері я принесу трохи хворосту. А випалиш, то там знов . . . Та позатуляла б вікна . . . бо вони ж одна тільки слава на них . . . Немає чим? . . . Добре . . . Я повяжу для них гарні матки . . .

Мати. А він усе . . . (Іде.)

Селянин. Не ходи . . . Він приїде . . . То ж не близько . . . (Бере її за руку.) Іди до хати, погрійся . . . (Ідуть. Мати увійшла в сіни. Селянин на порозі.) Та не кидай дверей так . . . Бо це ж холодить хату . . . Так я ж піду . . . Бо дома досі вже за стіл сідають . . . (Стоїть. Все дивиться в сіни. Хряпнули хатні двері. Селянин тихо причинив сінешні двері. Торкнувся на голові шапки. Іде. Діловито міряє вікно, аби знати які завбільшки робити йому матки. Зміряв. Іде. Став. Дивиться в степ. Слухає. Пішов. Нікого. Хвиля. Мати. Виглядає. Пішла на вугол хати. Стоїть. Прислухається. Пішла десь за хату. Нема. Виходить із за другого вугла. Стала. Дожидає. Тиша.)

Сич. (Десь на покрівлі, тужно, віщуючи.) Пггу-у-у-у-у . . .

Мати. (Заворушилась. Іде. Бере грудку снігу і кидає нею десь у Сича.) Ки-и-иш-ш-ш . . . Вилазьте вже! . . . Досить суму тут і без вас. (Дивиться на покрівлю. Дивиться в степ. Гріє після снігу руки, дмухає в них. Стоїть.) Вчора то й вітер був з города . . . А сьогодні . . . свято скрізь і навкруги . . . (Важко і тужно зводить очі то в один то в другий бік. Тиша ж усе мовчить. А той, кого так дожидають — його все не чути. Мати глухо зітхнула. Ковтнула пекучу сльозу. Пішла до хати. Зникла. Нема. Нікого. Хвиля.)

Сич. (Десь далеко, сумно.) Пггу-у-у-у-у-у . . . (Замок. На річці глухо тріснув лід. Тиша. Здалеку починає озиватись брязкіт цеберки, привязаної в когось до саней. Ближчає. Той що їде, ледве чутно співає жалібну пісню. Замок. Десь за хатою.) „Тпру-у-у“ . . . (Цеберка стихла. Хвиля.)

Селянин II. (Виходить із за хати. Стукає в вікно.) Вийдіть сюди. (До коней.) Та тпру-у-у . . . Поспіємо . . .

Мати. (Вийшла.) Хто це?

Селянин. Я . . . з города.

Мати. А де ж? . . .

Селянин. Оце ось (віддає Матері) — бублики, чай і сахарь.

Мати. А син? . . .

Селянин. О-о . . . Та й він же . . . (До коней.) Тпру-у-у-у . . . Увесь у блискучих гудзиках. Чуб нащетинений, „йоржиком“ таким . . .

А руки прямо, як у справжнього пана — білі, білі. На мизинцеві вже й нігтя отакого завів . . .

Мати. (Глухо.) Де ж він? . . . (Рушила, щоб іти туди де коні стоять.)

Селянин. (Удержує її) Його нема . . . не приїхав . . . ти на мент застигла. Захиталась. Дістала сінешних одвірків. З рук випали їй бублики. Селянин.) Киньте . . . Не варт він такого . . . (Подає їй бублики.)

Мати. (Якось чудно.) Чому ж він не схотів приїхати? . . . Сам же переказував . . .

Селянин. То мабуть, щоб вас подразнити . . .

Мати. Ви певно йому не розказали всього, у яким я тут горі? . . .

Селянин. Як-же . . . Все він і вислухав . . . І може таки й приїхав би . . . Та підійшла там при мені до нього якась „шляпа“, з цілим гусячим крилом . . . Я так догадався, що вона є його добра вуздечка . . .

Мати. (Рівно.) Вона його не пустила?

Селянин. І ніколи він од неї вже не вирветься . . . Бо то не наша селянська дурна дівчина . . . Вона підійшла до нього й сказала йому, що він сьогодні мусить вечеряти тільки в неї . . . Він було скривився . . . Але вона йому своїми швидкими очима скрутила таких пару кучаків, що він . . . Бурею підхвativ її під руку й не кинув мені навіть прощай . . . Я стояв мабуть з годину ще, дожидав усе . . . Та з тим оце й приїхав . . . (Мати якось чудно розглядає пакунки. Селянин.) Киньте . . . Марні ваші на нього надії. Куди вам отакій матері та до такого пана? . . .

Мати. Еге . . . Хе-х . . .

Селянин. (До коней) Та тпру-у-у-у (Іде.) Прощайте . . . А то замикайте хату та приходьте до нас вечеряти. (Побіг до коней. Зник. Мати якось байдуже пішла до хати. Хвиля.)

Сич. (Деся далеко, вішуючи, гукає.) Пгу-у-у-у-у-у . . . (Замовк.)

Покритка і Хлоп. (Ідуть греблю. Покритка вивязана молодичею. Однією рукою держить за довгий рукав сина, в другій руді тримає вечерю. Підійшли до хати. Виглядають із за вугла. Покритка.) Як же ти казатимеш?

Хлоп. А я забув.

Покритка. (Дивиться у вікно.) Нічого не видно, всі шибки

ли... Стукай ось у вікно і кажи: Тату, благословіть занести до вас вечерю.

Хлопя. (Стукає.) Тату... (До матері.) Я так не звик до цього.

Покритка. (Швидко.) А тепер звикай... Ну ж...

Хлопя. (Стукає.) Тату, благословіть занести до вас вечерю... (Дожидають відповіді. Хлопя дивиться на матір. Вона же зводить очей з вікна.)

Покритка. Не обзиваються... Може вони вже полягали?... Йому з дороги... з холоду... Ходім... (Ідуть до дверей. Стажи.) А поглянь — чи спідниця в мене рівно, не висне де хвостом?

Хлопя. Не висне.

Покритка. А білу пелену — кругом видно?

Хлопя. Кругом.

Покритка. На... вечерю. (Хлопя взяло в руку вечерю, другою скинуло з себе шапку.) Оці ще мені покоси... (Незграбно гладє його по голові.) Та нічого... Тато їх підрівняє... Ходім... Хе-х... Милій мій!... (Похитнулася. Дістала стіни. Стоїть. Хлопя дивиться на неї.) Хий-хуу... від радості дихати нічим... (Пішли. Зникли в хаті. Хвиля. Хлопя і Покритка. Вона швидко виходить з хати, чомусь поменшала. Хлопя тягне за руку так, що воно ледве встигає за нею.)

Хлопя. Мамо... сапку... згубив он... (Вона його не слухає. Пішли все швидче. Вже вони он на греблі. Не оглядаються. Зникли. Нема. Біля хати, на снігу чорніє Хлопям згублена шапка. Тиша.)

Сич. (Далеко.) Пгу-у-у-у-у-у. (Замок. Селом іде Селянин. Несе велику вязку хворосту. Зійшов уже на греблю. Іде. На селі то в одній то в другій хаті гаснуть огні. Тиша Святого Вечера лине до зоряного неба. А зорі все миготять і спують Різдвану радись людям.)

На чужині.
Весна.
19-XX.
Відень.

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ 11-35614

Друковано 10.000 примірників.

З друкарні Мехігаристів у Відні, VII.

2008

607668

В-1847

В 1.847

ЄЛИСЕЙ КАРПЕНКО

ДРАМА

ВИЙШЛИ З ДРУКУ

- Момот Нір. Трагедія, 5 дій.
- Осінньої ночі. Трагедія, 1 дія.
- Святого Вечера. Драма, 1 дія.

ДРУКУЮТЬСЯ:

- Білі ночі. Легенда, 5 дій.
- З глибини життя. Драма, 5 дій.
- Ідіот. Драма, 4 дії.

СВЯТОГО ВЕЧЕРА